

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrťletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvizajo nadaljšnjo naročnino dopostati, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravnistvo.

Ljutomerskim obrtnikom.

Na dan 4. marcija je bila razpisana volitev za ljutomersko okrajno bolniško blagajnico. Da bi se dalo pri tej volitvi tudi kaj za velikonemško stvar skovati, pač ni bilo misliti, ker izmed volilcev, rokodelcev in obrtnikov, ni čez 5 odstotkov nemške narodnosti; a osebe nemške stranke, ki sploh z obrtjo in blagajno nič opraviti nimajo, začele so breznačajno agitacijo, da slovenski uradujočo blagajno in pičli zaslužek slov. pisarja Nemcem pridobijo. Računjajoč, da je z rokodelci lahka, če je le kaj pijače in primerne besede, vneli so na skrivno sklicanih shodih iste tako, da so v prvi volilni skupini nemške kandidate volili. Nahujskani ljutomerski nemški in polnemški obrtniki so se v polnem številu vdeležili volitve, da bi Slovencem svoje gospodstvo tudi tukaj vsilili; ali volitev je bila preložena.

Gospodje nemške stranke, ki sedaj tako na krmilo blagajnice silijo in plačujočim udom toliki blagor obljubujejo, so že ob začetku blagajnice pri tej gospodovali; treba tedaj pogledati, kako so nas ta čas osrečevali. Sprva je bil blagajniškim zdravnikom nameščen naš domačin, g. dr. Farkaš, kateri je za vse vračenje v treh mesecih blagajni računil 9 fl. 50 kr. Potem se je priselil nemški strankar, g. dr. Wozelka, in c. kr. glavar baron Mac Nevin je blagajniške odbornike nagovarjal, da naj dr. Wozelka za blagajniškega zdravnika z mesečnim plačilom 15 fl. nastavi, da mu obstanek omogočijo. Gospodje so to brez ugovora storili, ter za vračenje v drugih treh mesecih že 45 fl. plačali. Blagajnica pa, ki je v prvih treh mesecih 40 fl. prihranila in v hranilnico vložila, je bila v kratkem celo zadolžena in le darilo deželne hranilnice 100 fl. ji je zopet pomoglo.

Po končanem dveletnem gospodarstvu so ti gospodje komaj razun darila, 80 fl. 10 kr. prigospodarili. Potem je vodstvo okrajne bolniške blagajnice prišlo v roke slovenskih mož, in sedaj znaša blagajniški rezervni zaklad nad 400 fl. To kaže da so naši v enaki dobi, pri enakih dohodkih, blizu trikrat toliko prigospodarili, kakor prej nasprotniki.

Slovenski odborniki so hitro sprevedeli, da so ra-

čuni ljutomerske lekarne previsoki, ker je blagajno povprečno stal bolnik pri ljutomerskem zdravlilu in zdravniku 3 fl. 99 kr., pri križevskem zdravniku in zdravlilu pa 1 fl. 45 kr. Ta čudna neenakost je nehala, ko se je dr. Wozelki odpovedalo in je bil dr. Rakež blagajniškim zdravnikom nameščen. V preteklem letu je znašal pod dr. Rakežem račun ljutomerske lekarne za 164 bolnikov 78 fl. 82 kr., v letu 1890 pod dr. Wozelkom pa za 186 bolnikov 155 fl. 87 kr. Gospod lekarnar, umejemo, zakaj pustite vašemu pisarju rovati zoper tako varčni odbor — nemškega zdravnika zopet hočete!

O blagajniškem načelniku nemčurčki pravijo, da je predrag, a plačo so mu prej sami odmerili. Plača pa je, kakor se iz statističnega poročila zveze blagajnic v Gradu lahko vsak prepriča, med vsemi najnižja; blagajnica pa med najprvimi. Kaj tedaj hočejo? Vemo, vse nemško in samo nemško — tlačiti nas hočejo. Ali to se gospodom ne boče posrečilo, če sedaj vsi slovenski obrtniki na volišče pridejo. Da pa tudi nikdo doma ne ostane, to nam veleva narodna čast.

Ali so slovenski učitelji prenapetneži?

(Govoril poslanec dr. Jurtela v deželnem zboru v Gradu.)

Visoka zbornica! Nas in naše stranke gotovo ne zadene kaka krivda, da se je razprava preveč zavlekla. Če se v gozd kriči, odgovarja jek, in ne vem kake živce bi morali imeti, ko bi hoteli vse to na-se vzeti, kar se je že tu govorilo o nas, o naši stranki in o naših učiteljih. Poslanec dr. Starklu se je zdelo potrebno, imenovati in predstaviti slovenske učitelje kratko malo kot šuntarje in prenapetneže.

Ako bi bil z naše strani kdo tak izraz rabil gledé nemških učiteljev, mislim, da bi bili vse drugače z njim ravnali in ga zavrnil. Vedeti in pomisliti morate, da imajo slovenski učitelji težavneje dolžnosti izpolnjevati, kakor nemški učitelji, da pa se jim gledé na plačilo nič boljše ne godi, kakor nemškim učiteljem. Če se slovenskemu učitelju s take strani pri vsaki priliki očita, da je prenapetnež in da se bavi z narodnostnim hujskanjem, tako mora izgubiti veselje in ljubezen do dela in do svojega poklica. Sicer pa mislim, da je nekdo drugi v tej zbornici poklican, braniti tako brez uzroka napadeno slovensko učiteljstvo, katero še menda ni preklicano.

Živeč vedno na deželi občeval sem doslej z učitelji prav mnogo in sicer zategadelj, ker sem bil svoj čas načelnik okrajnega zastopa na Ptujju in ker sem sedaj načelnik okrajnega zastopa v Šmarju pri Jelšah in član ondotnega okr. šolskega sveta. Vsaka teh skupščin ima pri imenovanju učiteljev precej upliva. Te